

Proje No	TAGEM/HAYSÜD/09/13/04/01
Proje Başlığı	ESANSİYEL YAĞ KARIŞIMININ ETLİK PİLİÇLERDE ANTICOCCİDİAL OLARAK KULLANIM OLANAKLARININ ARAŞTIRILMASI
Projeyi Yürüten Kuruluş	İncir Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Doç. Dr. Mehmet BOZKURT
Yardımcı Araştırmacılar	Prof. Dr. Hasan EREN, Doç. Dr. Kamil KÜÇÜKYILMAZ, Abdullah Uğur ÇATLI, Doç. Dr. Nuran AYSUL, Mustafa ÇINAR, Erol BİNTAŞ, Alper YILMAZER
Başlama ve Bitiş Tarihleri	Ocak 2009-Aralık 2010

Özet

İki ayrı çalışmayı içeren bu deneme bir esansiyel yağ karışımının (EYK) ve koksidiyoz aşısının (AŞI) tek başına veya birlikte kullanımının deneysel bir koksidiyal enfeksiyonu durumda etlik piliçler üzerindeki etkilerini incelemek amacıyla yürütülmüştür. Kontrol grubu haricindeki tüm civcivler iki haftalık yaşta deneysel olarak koksidiyozla enfekte edilmişlerdir. Enfekte edilen grupların birinin yemine konvansiyonel antikoksidiyal olarak monensin sodyum (MON) ilave edilirken, diğerine birinci ve ikinci denemelerde sırasıyla 50 ve 75 mg/kg düzeyinde spesifik bir esansiyel yağ karışımı ilave edilmiştir. İkinci denemede gruplardan birisi ilk günlük yaşta aşılanırken, diğerine EYK verilmiş ve bir diğerinde de AŞI ve EYK uygulamaları kombine edilmiştir.

Koksidiyal enfeksiyon her iki denemede de canlı ağırlık ve yemden yararlanma değerini olumsuz yönde etkilemiş, buna karşılık yem tüketim ve ölüm oranını önemli düzeyde etkilememiştir. Hem AŞI ve hem de AŞI+EYK uygulamaları koksidiyal enfeksiyonun büyüme performansı üzerinde yarattığı olumsuz etkilerin telafi edilmesinde etkili olmuşlar, enfeksiyondan sonraki kısa bir depresyonu takiben telafi edici büyümeyi sağlamışlardır. Bu grupların büyüme performansları antikoksidiyal MON ile benzer bulunmuştur.

Esansiyel yağ karışımı yeme 50 mg/kg düzeyinde ilave edilmesi durumunda MON ile benzer performans sağlamasına karşılık, 75 mg/kg düzeyinde ilave edildiğinde yem tüketimi ve dolayısıyla canlı ağırlık ile yemden yararlanma üzerinde önemli gerilemelere neden olmuştur. Bu denemede koksidiyozla bulaşık civcivlerde uygulanan antikoksidiyal stretejilerin hiç birisi bulaştırılmayan kontrol grubunun performansını yakalamaya yetmemiştir. Her iki denemede de koksidiyal enfeksiyona rağmen muameleler arasında ölüm oranı açısından önemli bir farklılığa rastlanmamıştır. Karkas randımanı ve karaciğer ile dalağın oransal ağırlıkları koksidiyal enfeksiyondan ve aşı dahil uygulanan antikoksidiyal yem katkılarından etkilenmemişlerdir. Buna karşılık bağırsak uzunluğu ve sekum ağırlığının enfeksiyonların ve muamelelerin her ikisinden de önemli ölçüde etkilendiği görülmüştür. Aşılama EYK ve MON uygulamalarının tümü de dışkı ile atılan oosit sayısında azalma sağlamışlar, MON ve diğer uygulamalar bu açıdan benzer sonuçlar vermiştir. Bağırsak lezyon skorları üzerine koksidiyozun ve muamelelerin önemli bir etkisi görülmemiş, koksidiyal enfeksiyondan kaynaklanan kayda değer lezyonlar teşhis edilmemiştir.

Bu çalışmanın sonuçları aşılanmanın tek başına veya esansiyel yağ karışımı ile birlikte uygulanmasının koksidiyal enfeksiyonun (performans üzerindeki) olumsuz etkilerinin giderilmesinde ve oosit atımının azaltılmasında konvansiyonel antikoksidiyal monensin sodyum kadar etkili olduğunu göstermiştir. Esansiyel yağ karışımının 50 mg/kg düzeyinde yeme katılması durumunda kimyasal ve antibiyotik esaslı koksidiyallerin yerine ikame edilebileceği görülmüştür.

Anahtar kelimeler: Koksidiyoz, esansiyel yağ, ,aşı etlik piliç, performans, dışkı oosit atımı